

Максим Дупешко

Письменник, громадський активіст.

Автор романів "Історія, варта цілого яблуневого саду" та "Біля карети під мертвим лисом". Лауреат премії ім. Кохановського, та премії Гарета Джоунза.

Голова ГО "Європейський культурний простір".

Одна сота відсотка дана нам для любові

Коли в мене запитують про рівність, толерантність та рівноправність – основну тріаду сучасної цивілізації, я завжди говорю про те, що це головні рушійні сили процвітаючого життя. Не тому, що я так хочу, а тому, що так показує практичний досвід.

Усі сучасні заможні країни мають найбільш толерантні суспільства з вільними, але відповідальними народами. Якщо ми візьмемо країни з топ-10 за рівнем життя, то виявиться, що у них найбільший відсоток жінок на високих посадах, що майже у всіх цих країнах дозволені одностатеві шлюби (лише у Швейцарії й Австралії поки що реєструються не шлюби, а цивільні партнерства). Кожна з цих країн має розмаїте за національним та расовим походженням населення. І там важлива інклюзивність. Тотожна ситуація і в США: у тих штатах, де рівень толерантності вищий, вищим є і рівень життя.

Тому коли хтось каже, що це не на часі, або «яка різниця», або «ми за традиційні сім'ї й цінності, хочемо жити як наші батьки», то я одразу відповідаю: «Хочете так жити, то так і житимете у вічній бідності й заздрості до своїх більш розвинених сусідів».

Тоді консервативні традиціоналісти заперечують, що мовляв, ті країни багаті, тож можуть собі дозволити такі глобальні цінності, і коли ми теж розбагатіємо, то так само станемо толерантними. Але так не працює. Спочатку в громадян народжуються цінності, а потім вони, втілюючи їх у життя, стають багатими. Такі речі є лакмусовими папірцями розвитку цивілізації. Це те саме, що кам'яний і бронзовий вік. Ті, хто перейшов на бронзу, випередили тих, хто далі робив зброю та робочі інструменти із каменю. У сучасних реаліях саме демократичні та ліберальні цінності є тією бронзою, яка символізує перехід до нового постмодерного суспільства. І те, що ці цінності поширюються усім світом, не викликає сумніву, як і те, що поширилася усім світом та ж сама бронза, скасували рабство й розуміння того, що Земля крутиться навколо Сонця, а не навпаки.

Найцікавіше, що ця тріада – рівність, толерантність та рівноправність – нічого насправді не коштує. Це не злітні смуги чи мости, в які треба вкладати мільярди. Це просто дотримання звичайних етичних правил чи навіть банальної поваги одне до одного. Поводься так, як ти хочеш, щоб із тобою поводитися.

Так, це трохи важко для пострадянського суспільства, яке мало багато травм, бо десятки років людям нав'язували ворожість як до світу, так і одне до одного. Ворогами цього суспільства були злі янки, євреї, масони, вільнодумці, поети, священники, національні меншини, про які навмисне створювали міти, на зразок анекдотів про чукч чи молдован. На щастя, наша країна здобула незалежність від запоребрикового сусіда, який далі продовжує насаджувати своєму населенню мову ворожнечі.

Але дуже багато людей в Україні досі вважають агресивне лайливе мовлення, крики в громадському транспорті, неповагу до прав сусіда нормальною ситуацією. Великий вплив мають представники консервативних релігійних рухів, які насаджують людям страхи та стереотипи. А ще додамо, що телебачення переповнене сексизмами, об'єктивацією жіночого тіла та передачами про екстрасенсів. Усі ці фактори гальмують наш розвиток. Але шляху назад немає. Час не йде навспак. Людські права ніколи не урізалися, хіба на короткий період у часи катаклізмів (приходи диктатур, світові війни), після яких людська свобода все одно перемагала. В тому числі й у нашій державі. Жінки все активніше заходять у політику, патріархи різних церков можуть прийти на спільний молебень, група індійських студентів спокійно грає в футбол у моїх Чернівцях проти місцевих хлопців, а регіональні ЗМІ розповідають про щасливе життя двох дівчат, які живуть разом. І, уявіть собі, їх у цих стосунках підтримали як друзі, так і батьки й родичі, щонайважливіше. Це було б майже неможливо ще років 15-20 тому.

Та говорити про те, що вже все добре, занадто рано. Я теж на собі відчув, як це — бути атакованим через сексуальну орієнтацію впродовж кількох тижнів свого життя. Гадаю, ця історія показова, тому поділюся. Борючись проти залишків радянських рудиментів, а саме проти пам'ятника танку та червоній армії, яка свого часу окупувала мої рідні Чернівці, я подав петицію в міську раду про знесення цих об'єктів.

Один проросійський депутат хотів мене дискредитувати, тож знайшов світлину чоловіка, схожого на мене, який цілується з іншим чоловіком, і підписав приблизно так: «Геї атакують пам'ятники нашим визволителям».

Я був дуже радий, що для того, щоб захищати радянські пам'ятники, йому довелося використовувати відверту брехню. Але з іншого боку, перебував у великому шоці від того, що цей ненависницький текст отримав сотню поширень, в яких транслювалися страшні образи й навіть заклики до фізичного насильства. Вразила не так атака на мене, як ненависть і злість, спрямована на гомосексуалів. Спершу я подумав позиватися до суду через наклеп. Та згодом збагнув, що якщо я сприйматиму за образу те, що мене назвали «геєм», означатиме, що я теж на їхньому боці, себто вважаю, що бути гомосексуалом погано.

На щастя, наше місцеве журналістське середовище ласе на такі інформаційні приводи, тому я отримав можливість не лише виступити зі спростуванням фальшивої інформації, а ще й пропагувати права людини.

Підсумовуючи скажу, що для того, щоб жити в гармонійному суспільстві, потрібно не так багато: просто ставитися однаково до людей різної національності, різного кольору шкіри, віросповідання, статі, віку, сексуальної орієнтації й навіть різних фізичних можливостей. Адже насправді всі люди на 99,99 % однакові. Нас відрізняє одне від одного лише одна сота відсотка всіх наших генів. Тож сама природа зробила нас рівними. І та невеличка різниця, дарована звище, має бути джерелом любові, а не зла.

**ПОЧУТИ
ОДНЕ
ОДНОГО**

<http://facetoface.50vidsotkiv.org.ua>